



Qarku Gjirokastrë

Sfidat e Turizmit, Bujqësisë dhe Zhvillimit Urban



Qarku i Gjirokastrës ka një pozicion qendror në Shqipërinë Jug-Lindore. Në ndarjen e saj administrative Prefektura e Gjirokastrës ka 3 rrethe (Gjirokastrë, Tepelenë, Përmet), 6 Bashki, 26 Komuna dhe 258 fshatra. Gjirokastra pozicionohet në qendër të Shqipërisë Jugore dhe përshkohet nga 2 prej luginave më të rëndësishme në Shqipërinë Jugore, lugina e Vjosës së Sipërme dhe lugina e lumit Drino. Pikërisht në këto lugina është përqëndruar dhe pjesa më e madhe e popullsisë së Prefekturës së Gjirokastrës

dhe në të njëjtën kohë edhe aktivitetet kryesore ekonomike dhe industriale, të cilat janë përqëndruar kryesisht në të mbjellat agrikuturale, dhe qendrat industriale dhe administrative. Qarku i Gjirokastrës, ka një popullsi prej rreth 162 mijë banorë të vendosur kryesisht në zonat rurale. Pika të rëndësishme turistike për këtë rajon janë Lugina e Bënçës, Uji i Ftohtë, Gryka e Këlcyrës, Parku Kombëtar i Bredhit në Hotovë, Viroi, Sotira etj. Sektorë të tjerë primarë të ekonomisë në rrethin e Gjirokastrës janë edhe tregëtia, bujqësia e blegto-ria. Në veçanti për zonat rurale aktiviteti ekonomik më i rëndësishëm është bujqësia e blegto-ria që përbëjnë burimin kryesor të të ardhurave për popullsinë fshatare. Sipas të dhënave të vitit 2008, 55% e fermerëve janë të angazhuar në blegtori, 40% kanë gjedhë ndërkohë që 5% merren edhe me aktivitetet e ndryshme bujqësore.

Vlerat e trashëgimisë kulturore në rrezik

Trashëgimia kulturore e Gjirokastrës, e njohur nga UNESCO dhe e shpallur nën mbrojtjen e saj, rrezikon të humbasë këtë status si pasojë e menaxhimit të keq dhe dëmtimeve të shtëpive muze. Nje mision monitorues i Këshillit Ndërkombëtar të Monumenteve (ICOMOS) që vizitoi Gjirokastrën vitin e kaluar pritet të dalë së shpejti në një raport përfundimtar duke argumentuar vendimin për ta mbajtur ose jo këtë qytet nën ombrellën e UNESCO-s. Rreziku kryesor që kërcënon pasurinë tonë kulturore dhe natyrore, vjen nga zhvillimet e padisiplinuara urbane dhe territoriale. Vitet e fundit qendrat historike

e ato muzeore janë dëmtuar pikërisht nga faktori njerëzor më tepër se ai natyror. Sipas vlerësimit të ekspertëve të UNESCO-s, Gjirokastra dhe Berati kanë vlera të rralla kulturore e historike, por situata paraqitet problematike nga zhvillimet kaotike urbane. Gjirokastra si zonë e mbrojtur është një qendër historike e fortifikuar, e ruajtur mjaft mirë në vite dhe kjo është veçanërisht e vërtetë për banesat tradicionale. Ajo ka qenë e banuar pa ndërprerje nga antikiteti deri në ditët tona. Situata paraqitet shqetësuese edhe si pasojë e bashkëpunimit të dobët të institucioneve të specializuara me autoritetet vendore, niveli i



ulët i ndërgjegjësimit për vlerat dhe rreziqet nga vet komuniteti që shprehen në ndërtimet dhe shtesat pa leje, mungesa e kontrollit mbi zhvillimin urban dhe e planeve specifike për mbrojtjen dhe menaxhimin e qytetit.

“Pro Përmet”- Aleanca për Zhvillimin e Turizmit

hues agro-ushqimorë, subjekte në sektorin turistik të pritjes dhe akomodimit, si dhe subjekte me aktivitet artizanal që ushtrojnë veprimtarinë e tyre në territorin e Bashkisë Përmet, Bashkisë Këlcyrë, dhe në disa komuna të rrethit. 15 anëtarët e këtij konsortiumi janë angazhuar kryesisht në mbështetjen e zhvillimit turistik nëpërmjet promovimit të produkteve tipike agro- ushqimore dhe artizanale lokale, zhvillimin e strukturave të pritjes dhe akomodimit, si dhe ruajtjen e ambientit. Ky projekt është një shembull i mirë i pjesëmarrjes dhe angazhimit midis institucioneve dhe aktorëve lokalë të përfshirë në sektorin agro-ushqimor dhe të turizmit në rrethin e Përmetit, të cilët kanë identifikuar luftën kundër papunësisë si hapin më të rëndësishëm për rilindjen e zonës. Aktivitetet e projektit konkretizohen nga ndërhy-

rjet me qëllim shfrytëzimin e burimeve njerëzore dhe natyrore të rrethit, gjithashtu forcimin e produkteve agroushqimore dhe standardizimin e sektoreve të prodhimit. Nëpërmjet promovimit dhe rritjes së turizmit në zonën e Përmetit dhe promovimi i produkteve tipike të njohura për cilësinë në të gjithë Shqipërinë, projekti synon të luftojë normat e larta të papunësisë, që karakterizojnë këtë zonë. Sipas drejtuesve të kësaj nisme kjo mund të sigurojë një menaxhim të qëndrueshëm dhe racional të zhvillimit të të gjithë territorit. Ndërkohë produktet e Pro Përmet tashmë janë pjesë e skemës “Garancia Shqiptare” që mundëson promovimin e prodhimeve vendase dhe marketingun e produkteve tipike shqiptare të cilësisë së lartë. Për më tepër informacion vizitoni <http://www.visitpermet.com>



Seminar

Ngritja e Rrjeteve Ndërkufitare: Nga Teoria në Praktikë



Gjatë datave 30-31 Janar 2012, Instituti për Demokraci dhe Ndërmjetësim (IDM) dhe Qendra Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar (MCMS) organizuan në Elbasan seminarin “Ngritja e Rrjeteve Ndërkufitare: Nga teoria në praktikë”. Ky seminar është pjesë e projektit të përbashkët për Bashkëpunim Ndërkufitar “Forum i Ndërkufitar i Shoqërisë Civile”, që IDM dhe MCMS po implementojnë bashkërisht në kuadër të Instrumentit për Ndi-

hmë Para-Aderimit (IPA CBC), ndërmjet Ish Republikës Jugosllave të Maqedonisë dhe Shqipërisë.

Në seminar morën pjesë 22 përfaqësues të organizatave të shoqërisë civile nga rajonet ndërkufitare të Shqipërisë: Elbasan, Dibër dhe Maqedonisë: Rajoni Jugperëndimor dhe Pollogu. Seminari kishte për qëllim rritjen e kapaciteteve të organizatave të shoqërisë civile në zonat ndërkufitare për të zbatuar në praktikë njohuritë dhe aftësitë e fituara në aktivitetet e mëparshme të projektit, si për shembull identifikimin dhe zhvillimin e mekanizmave dhe mjeteve për krijimin e partneriteteve dhe rrjetëzimeve ndërkufitare.

Së fundi, u organizua një simulim i Pannairit të OSHC-ve për të prezantuar aktivitetet, fushat e veprimt dhe për t'u përgatitur për aktivitetin e ardhshëm të Pannairit të Organizatave të Shoqërisë Civile



“Tjetër Vizion” për Elbasanin

vimin dhe mbështetjen e grave të zonave rurale në rritjen e pjesëmarrjes në qeverisjen vendore dhe zhvillimin e komuniteteve vendore. Këto takime konsistuan në prezantimin e projektit dhe problematikave që do të adresojë ky projekt tek grupet e synuara. Në vijim do realizohet një fushatë sensibilizuese me grupe të ndryshme grash të këtyre zonave mbi temat e dhunës me bazë gjinore, trafikimit, diskriminimit etj. Ky projekt po implementohet bashkërisht me partnerët kombëtarë dhe ndërkombëtarë: CIES- Itali, ALKA - Maqedoni, Qendra PVPT - Kosovë; Qarku Elbasan - Shqipëri, Qarku Prishtinë / Kosove,

Qarku Polog - Maqedoni. Ky projekt mbështetet financiarisht nga Komisioni Evropian dhe do të zgjasë rreth 18 muaj.



Thirrje për Aplikime - “Instrumenti i Ndihmës së Para - Aderimit” (IPA)

Programi i Partneriteteve Rajonale për Organizatat e Shoqërisë Civile

Ky program ka si qëllim të mbështesë krijimin e partneriteteve rajonale mes organizatave të shoqërisë civile në Ballkanin Perëndimor dhe BE, në dobi të objektivave të përbashkët që kanë të bëjnë me qeverisjen e mirë dhe plotësimin e kriterit politik për anëtarësim në BE. Këto partneritete do të forcojnë dialogun dhe zhvillimin e njohurive dhe eksperiencave të organizatave joqeveritare. Kohëzgjatja e këtij program është 48 muaj dhe granti individual mund të variojë nga 0.5-0.8 milionë euro. Faza e parë do t'u mundësojë organizatave joqeveritare drejteuese dhe partnere të projektit, për të ndërtuar një strategji të përbashkët. Faza e dytë e projektit do të fokusohet në

implementimin e strategjisë në bashkëpunim të ngushtë me aktorët lokalë, kombëtarë dhe ndërkombëtarë. Aktivitetet e mundshme përfshijnë kërkime studimore, trajnime, tryeza të rrumbullakëta, vizita studimore, stazhe pune, konsultime me vendim/marrës, advokimi për rishikimin e legjislacionit dhe implementimin e ligjeve në përputhje me acquis communautaire, ndërtimi i dialogut me partitë politike, grupe parlamentare, aktivitete monitoruese, fushata për sensibilizimin e qytetarëve etj. Për më tepër informacion vizitoni <http://ec.europa.eu>.

Afati i fundit për dorëzimin e aplikimeve është 13 Prill 2012





Mbështetja e Shoqërisë Civile në Zonat Rurale e Periferike

Faza e tretë e projektit do të vazhdojë implementimin e një sërë produktesh finalë (aktivitete dhe studime) të projektit si dhe do të ndërmarrë veprime që do të gjenerojnë indikatorë paraprakë të suksesit dhe impaktit të prekshëm si në nivel rajonal/ vendor, ashtu edhe në nivel kombëtar. Aktivitetet e planifikuara do të kombinojnë një sërë veprimesh që synojnë ndërtimin e kapaciteteve, rritjen e ndërgjegjësimit, gjenerimin dhe inkurajimin e diskursit publik mbi politikën dhe mobilizimin e aktorëve për alternativa të qëndrueshme dhe për veprime konkrete në mbështetje të ri-gjenerimit të shoqërisë civile, të qeverisjes së mirë në Qarkun Elbasan, Gjirokastrë, Berat dhe Lezhë. Gjithashtu

synohet që qasja e projektit të ndahet me një audiencë më të gjerë dhe të inkurajojë shkëmbimin e informacionit dhe përsëritjen e këtyre praktikave në zona të tjera në të vendit. Këto konsultime do të jenë thelbësore gjithashtu edhe për hapin pasardhës – hartimi i një draft strategjie për veprim në funksion të rivitalizimit të shoqërisë civile në zonat rurale dhe periferike. Synimi i këtyre aktiviteteve është të mundësojë ndërveprim mes përfaqësuesve të shoqërisë civile, komuniteteve vendore dhe aktorëve të tjerë (kombëtarë ose lokalë) për të ndikuar pozitivisht në rritjen e aktivizimit dhe aksionit të shoqërisë civile përtej qendrave urbane.



Fushata e Informimit dhe Ndërgjegjësimit

Në kuadër të fushatës informuese që IDM ka nisur prej disa muajsh, përveç fletëpalosjes, gazetës dhe materialeve të tjera promocionale, IDM do të fillojë edhe transmetimin e një spoti televiziv në katër televizione lokale që mbulojnë plotësisht zonat e synuara (katër qarqet). Spoti parashikohet të transmetohet për një periudhë 6-7 javë, me synimin informimin dhe ndërgjegjësimin e komunitetit dhe aktorëve të tjerë mbi rëndësinë e shoqërisë civile në zhvillimin social.



Seminare Trajnimi Interaktiv

Gjatë kësaj faze do të ndërmerren një sërë seminaresh trajnimi interaktiv me zyrtarët të qeverisjes vendore dhe me shoqatat e sektorit privat. Sipas moduleve të përcaktuara bazuar në nevojat dhe pritshmëritë e secilës audiencë, trajnimet synojnë të rrisin kapacitetet e stafit të organizatave joqeveritare dhe institucioneve vendore.



“Manuali mbi Mirëmenaxhimin e OShC-ve” dhe “Krijimin e Partneriteteve Tre-Palëshe”

Në kuadër të Projektit “Fuqizimi i Shoqërisë Civile në Zonat Rurale dhe Periferike” dhe bazuar në analizën e sfidave dhe nevojave të aktorëve vendorë për nxitjen e OShC, IDM ka hartuar dy manuale që do t’i vijnë në ndihmë stafit të organizatave joqeveritare në këto rajone e më gjerë. Manualët do të shpërndahen në një audiencë të gjerë jo vetëm në zonat e synuara nga projekti (katër qarqe), por edhe tek përfitues të tjerë të ngjashëm në zona të ndryshme të vendit.



Konferenca Kombëtare

Konferenca Kombëtare për vlerësimin e gjetjeve dhe hartimin e strategjisë së ndërhyrjeve në mbështetje të ri-gjenerimit të OShC-ve do të mbahet në Mars 2012 me synim validimin e studimit dhe finalizimin e propozimit për një strategji ndërhyrëse e cila do ti adresohet institucioneve shtetërore, donatorëve, shoqërisë civile në zonat rurale dhe të izoluar, sektori privat, medias etj. Kjo konferencë do të synojë të promovojë dhe mbështetë shoqërinë civile në zonat rurale dhe ato periferike duke u fokusuar në përmirësimin e qeverisjes vendore, përmirësimin e jetesës së komuniteteve dhe të dinamikave të zhvillimit në zonat përkatëse.



Konferencë Ndër - Rajonale

“Përgjegjshmëria dhe efikasiteti i ShC në zonat rurale & periferike”

Ky aktivitet synon të nxitë ndjeshmërinë ndaj çështjeve që kanë të bëjnë me përgjegjshmërinë e OShC-ve në zonat Rurale dhe Periferike si edhe njëherësh, të formalizojë konsultimet tre-palëshe midis këtyre organizatave, pushtetit vendor dhe sektorit privat, drejt bashkëpunimit dhe partneriteteve mes tyre në funksion të mbështetjes së zhvillimit të zonave të përfshira dhe konsolidimit të mirëqeverisjes dhe përfshirjes së komuniteteve në të.



Studimi

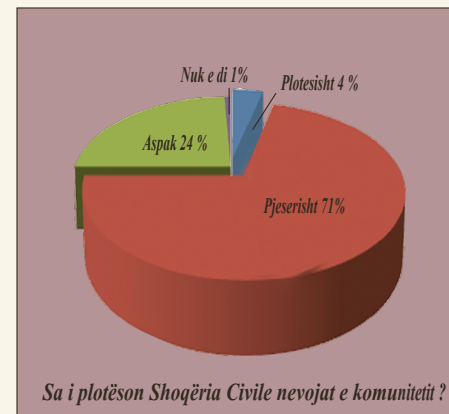
Arritjet dhe Nevojat e Shoqërisë Civile në Zonat Rurale e Periferike

Studimi Vlerësues “Arritjet dhe Nevojat e Shoqërisë Civile në Zonat Rurale dhe Periferike”, konfirmon faktin se shoqëria civile në këto rajone mbetet ende në një fazë embrionale. Zonat rurale dhe periferike janë pak atraktive për organizatat që punojnë në nivel kombëtar apo ndërkombëtar. Organizatat e shoqërisë civile me qendër në zonat rurale janë jo vetëm të pakta në numër, por edhe me një aktivitet modest dhe shpesh sporadik. Aktiviteti i ulët i shoqërisë civile dhe ndikimi i dobët i punës së saj në këto zona është një perceptim që ndajne si përfaqësuesit e shoqërisë civile, ashtu edhe aktorët e tjerë në komunitet. Pranohet gjerësisht se puna në zonat rurale/periferike ka më tepër sfida dhe vështirësi se ajo në zonat urbane, por gjithashtu identifikohen edhe avantazhe dhe veçori që e bëjnë atë interesante dhe

Gjetjet Kryesore

- Kufizimet financiare, mentaliteti konservativ, mungesa e bashkëpunimit nga ana e pushtetit vendor, bizneseseve, medias etj.
- Paqartësi mbi mbulimin dhe shtrirjen e misionit dhe aktivitetit të aktorëve të Sh.C
- Nevoja për trajnime e kualifikime
- Nevoja për përmirësimin e marrëdhënieve me publikun, median, pushtetin vendor etj.
- Nevoja për ndërtimin e partneriteteve dhe rrjeteve brenda shoqërisë civile dhe më gjerë

shpërblyese. Të qenit më pranë grupeve të interesit dhe mundësia për komunikim të drejtpërdrejtë, vlerësohen si një mundësi për ndikim të qëndrueshëm në kushte normale. Po kështu ndryshimet që sjell puna e aktorëve të shoqërisë civile në këto zona të vogla behët më e ndjeshme, konkrete dhe e prekshme, cilësi që ndikojnë drejtpërdrejt edhe në përf forcimin e besimit midis tre palëve; shoqëri civile – komunitet – pushtet vendor. Nevoja për të mbijetuar, pavarësisht vështirësive, i detyron një pjesë të mos jenë qartësisht të fokusuar në misionin dhe aktivitetin e punës së tyre duke përfshirë në të një larmishmëri qëllimesh, objektivash, aktiviteteve dhe përfituesish. Deri më sot imazhin e shoqërisë civile në zonat rurale e ka përmirësuar veçanërisht puna që është bërë për adresimin e çështjeve që lidhen me advokacinë dhe lobimin për grupe të caktu-



Aktivitetet: Elbasan, Gjirokastrë, Berat, Lezhë

Përfundon raundi i parë i trajnimeve

Në kuadër të projektit “Fuqizimi i Shoqërisë Civile në Zonat Rurale dhe Periferike” që Instituti për Demokraci dhe Ndërmjetësim në bashkëpunim me PNUD-in po implementojnë, kanë vazhduar aktivitetet e programuara në qarqet Lezhë, Elbasan, Berat



dhe Gjirokastrë. Duke patur parasysh se një nga komponentët kryesorë të këtij projekti është forcimi i kapaciteteve për mirëmenaxhim të organizatave të shoqërisë civile si dhe në drejtim të mirëqeverisjes duke përfshirë transparencën, përgjegjshmërinë gjithpërfshirjen etj, ekspertët e IDM zhvilluan një seri prej 12 trajnimesh me përfaqësues nga shoqëria civile në 12 qytete: Lezhë, Elbasan, Gjirokastrë, Berat, Kuçovë, Librazhd, Përmetit, Tepelenë, Çorovodë, Gramsh, Rrëshen dhe Laç. Këto trajnime u ndërmorën përgjatë muajit Dhjetor 2011 dhe Janar 2012. Trajnimet në formën e workshop-eve u përqëndruan në çështjet e mirëmenaxhimit dhe mirëqeverisjes në funksionimin e organizatave të shoqërisë civile. Gjithsej në të 12 trajnimet morën pjesë rreth 170 përfaqësues të mbi 90 organizatave të shoqërisë civile,



ose një mesatare prej 14 personash në trajnim duke siguruar kështu cilësinë dhe aktivizimin e të gjithë pjesëmarrësve në trajnim. Programi u ndërtua në një formë të tillë që jo vetëm të mundësonte njohuri mbi çështje të caktuara të zhvillimit të organizatave të shoqërisë civile, por në të njëjtën kohë të mundësonte diskutime mbi çështje konkrete që shqetësojnë aktorët e shoqërisë civile në këto rajone.